

**STŘEDNÍ PRŮMYSLOVÁ ŠKOLA
KAMENICKÁ A SOCHAŘSKÁ HOŘICE**

Minimální preventivní program

Krizový plán

Školní program proti šikaně
Strategie předcházení školní neúspěšnosti
Zdraví životní styl (příloha)

Královehradecký kraj

2019-2020

Mgr.Karel Krátký

Úvod

Tento preventivní program byl vypracován na základě Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28), Metodického pokynu ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (MŠMT č.j.: 21149/2016), a také s ohledem na dokumenty - Koncepce školské primární prevence rizikového chování dětí a mládeže Královehradeckého kraje na období 2014-2018, strategie Zdraví 21 - Dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR (2002), Užívání drog v EU - legislativní přístupy (úřad vlády 2005), Vyhláška č.72/2005 Sb. včetně aktualizace Vyhláška č.197/2016 Sb.,

Cílem je vytvořit komplexní dokument, který vymezí postupy a opatření k předcházení rozvoje rizik, které směřují k rizikovým projevům chování jako například: záškoláctví, agrese, šikana, kyberšikana, intolerance, vandalismus, rizikové sporty a rizikové chování v dopravě, prevence úrazů, závislostní chování, užívání všech návykových látek, netolismus, gambling, negativní působení sekt, spektrum poruch příjmu potravy, sexuální rizikové chování.

Snahou naší školy je vychovávat žáky k předcházení a minimalizaci rizikových projevů chování, ke zdravému životnímu stylu, k rozvoji pozitivního sociálního chování a k rozvoji psychosociálních dovedností a zvládnání zátěžových situací osobnosti. Jedná se o prevenci v uvedených oblastech s cílem zabránit výskytu rizikového chování, nebo co nejvíce omezit škody způsobené jejich výskytem mezi žáky.

Charakteristika školy

Název - Střední průmyslová škola kamenická a sochařská

Adresa - Husova 675 Hořice 50801

Typ - Státní škola

Forma - Příspěvková organizace s právní subjektivitou

Studijní obory - Geotechnika, Kamenosochařství, Restaurátorství, Užitá malba

Kamenosochařská škola byla založena v roce 1884. Již od začátku jde o školu s velmi specifickou a tradiční formou vzdělávání s umělecko-průmyslovým posláním, které se realizuje v poměrně úzkém společenství několika desítek dospělých a lidí na prahu dospělosti a tato učební náplň trvá dodnes.

Škola sídlí v dvoupatrové neorenesanční budově v Husově ulici, mezi náměstím Jiřího z Poděbrad a vlakovým nádražím, před školou můžete obdivovat plastiky Mrtvý Ábel od Q.Kociána a Probuzení od J.Štursy. Vstupní brány zdobí balustráda s galerií osmi soch výtvarných umělců působících v Čechách v průběhu osmi století. Současné době škola používá 12 různě velkých učeben a tříd vybavených a zařízených pro vyučování klasických, odborně speciálních i jiných teoretických předmětů. V budově je učitelská i žákovská knihovna a tři počítačové učebny včetně 3D pracovišť. V budově školy jsou i výtvarné ateliéry, modelovny a kreslírna. Škola má ve svém areálu rozměrné budovy školních dílen - ateliérů a dílenského poloprovozu pro umělecko technologické zpracování

kamene a jiných materiálů. Domov mládeže se nachází v areálu školy a zajišťuje ubytování pro žáky. Součástí Domova mládeže je Školní jídelna. Pro potřeby zájmové činnosti je domov vybaven klubovnou, modelovnou a kreslírnou, posilovnou, místností pro stolní tenis a denně je k dispozici malá tělocvična v areálu školy. Zájmová činnost sportovní, technologická a výtvarná je dobrovolná. Samozřejmostí je připojení k internetu. Škola má k dispozici kompletní 3D digitální zařízení, 3D skener, 3D modeling, 3D tiskárny, 3D brýle a CNC robotické rameno a CNC lanovou pilu. Nestrojní zařízení je k dispozici i mimo výuku.

K dispozici v rámci spolupráce mezi školami ve městě je také sportovní hala, která má dvě sportoviště. Za halou je i sportovní areál. Všechna výše popsaná zařízení a zázemí je plně využívána k potřebám žáků a k naplnění vzdělávacích programů jednotlivých oborů.

Celý areál vyžaduje průběžně vynakládání finančních prostředků, jež jsou přímo úměrné stáří jednotlivých prostor. K opravám a úpravám dochází i v tomto školním roce.

Veškeré aktivity spojené s prevencí rizikového chování podporuje jak vedení školy i pedagogický sbor.

Na škole nebyly v poslední době zjištěny závažné problémy v chování žáků, přesto upřednostňujeme zdravý životní styl, minimalizaci kázeňských problémů a podporu sportovních i kulturních aktivit u žáků.

Školní poradenské pracoviště

Ředitel školy

Ing. Petr Malý - odpovědný za plnění MPP, jeho podporu a kontrolu

Zástupkyně ředitele školy

Mgr. Gabriela Myšková - organizace, dozor nad začleněním do ŠVP

Školní metodik prevence

Mgr. Karel Krátký - odpovědný za tvorbu, koordinaci, realizaci a evaluaci MPP školy, spolupráci s třídními učiteli, vedením školy, rodiči

Výchovná poradkyně

Mgr. Roxana Svobodová - spolupráce s ŠMP, třídními učiteli, vedením školy, rodiči

Psycholog

Mgr. Bohdana Kačenová - ordinace klinické psychologie, duševní synchronizace

Třídní učitelé

mapování aktuální situace ve třídách, spoluúčast na realizaci MPP, komunikace s rodiči

Vyučující jednotlivých předmětů

začlenění preventivních témat do výuky

Domov mládeže při SPŠKS

vedoucí Alexandra Vitíková - součinnost v rámci strategie prevence

Primární prevence rizikového chování žáků se zaměřuje na předcházení rozvoje rizik a jevů jako jsou:

- agrese, šikana, kyberšikana
- vandalismus, intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus a xenofobie
- záškoláctví
- závislosti chování, užívání návykových látek, gambling
- rizikové sporty, rizikové chování v dopravě
- poruchy přijímání potravy,
- negativní působení sekt
- sexuální rizikové chování

Východiska pro preventivní program

V rámci prevence rizikového chování se škola zaměřuje na aktivní využití volného času. Program je zaměřen na všechny žáky školy. Zde jsou aktivity školy, které podporují zdravý životní styl, smysluplné využívání a organizování volného času, které vedou k dodržování určitých společenských pravidel, zdravého rozvoje osobnosti a k odpovědnosti za sebe a své jednání v průběhu celého školního roku:

- lyžařský kurz (bezpečnost a chování při pobytu na horách, společenské hry, utužování kolektivu, zdravý životní styl, rozvoj sebevědomí)
- sportovní kurz (sportovní hry, cyklistika, turistika, dodržování řádu v kolektivu, zdravý životní styl, podpora růstu sebevědomí)
- sportovní dny(zdravý životní styl, rozvoj sebevědomí)
- adaptační kurzy pro 1. ročníky (seznámení s novým kolektivem, společné činnosti v kolektivu, sounáležitost, učit se solidaritě, ochota pomoci ostatním, práce s emocemi)
- školní ples (pomoc při organizaci plesu a tomboly, samostatnost, rozvoj sebevědomí, řešení problémů a správné rozhodování)
- posilovna a stolní tenis v budově DM (využívání volného času, zdravý životní styl)
- učebny VT k dispozici v odpoledních hodinách (vhodné trávení volného času, příprava do školy)
- reprezentace školy na výstavách, veletrzích, v soutěžích v odborných disciplínách, olympiádách (růst sebevědomí, komunikační dovednosti)
- pravidelná praxe v podnikatelských subjektech (aktivita, pracovitost, odpovědnost, posilování sebedůvěry, pečlivost)
- účast žáků na dnech otevřených dveří celé školy (společenské vystupování, žáci spolu s učiteli provádí zájemce o studium a sdělují jim vlastní poznatky a zkušenosti)
- přístup do školní knihovny

- pravidelné návštěvy kulturních programů
- působení vyučujících v jednotlivých předmětech (zahrnuto v ŠVP)

Vztah učitel – žák

Snahou je vytvořit vzájemnou důvěru mezi učitelem a žákem. Žák ví, že se může na učitele obrátit a bude respektován jeho názor, jeho potřeby. Zároveň je nutné, aby žák respektoval osobnost učitele a uvědomoval si své povinnosti, sám pomáhal s řešením. Slušnost na obou stranách je první předpoklad úspěchu. Učitel se zajímá o žáka, podněcuje dialog. Učitel získává důvěru žáka i prostřednictvím budování vztahu s rodinou a sociálním prostředím žáka. Při řešení problémů je učitel otevřen komunikaci s žákem, s rodičem, ostatními pedagogy, výchovnou poradkyní a vedením školy.

Na základě dosažení dohody o společenských cílech a postupech dochází k celkové a jednotné podpoře žáka.

Pedagogická diagnostika

Učitel věnuje pozornost žákům, registruje signály o možném problému žáka a hledá příčiny a vhodné formy nápravy. Pokud je potřeba, spolupracuje s rodiči, výchovným poradcem, který se zapojí do diagnostického a terapeutického procesu. Případně je využíváno dalších odborných institucí (PPP, SVP, sociální odbor).

Hodnocení, sebehodnocení, zpětná vazba

Žáci dostávají komplexní zpětnou vazbu od učitele. Jsou informováni o svém pokroku i nedostacích. Je oceňováno úsilí žáka a míra jeho pokroku bez srovnávání s výkonem ostatních. Je podporován jeho individuální talent a zájem. Cílem je vybudovat u žáků důvěru v sebe sama, ve vlastní síly a vytvářet tak pozitivní vztah k okolnímu světu.

Cíle preventivního programu

Preventivní program je zaměřen na všechny žáky školy. Cílem je vedení a výchova žáků ke zdravému životnímu stylu, zvýšení odolnosti žáků vůči rizikovému chování, učit se solidaritě a ochotě pomoci ostatním. Rozvíjet sebevědomí našich žáků, naučit je pracovat s emocemi, zvládat problémové situace a správně se rozhodovat, najít smysl života, vhodně plánovat a vyhodnocovat.

Dlouhodobé cíle

Sociální kompetence

- Rozvíjet sociální dovednosti.
- Vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování.
- Reagovat adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání.
- Podpora sebeúcty k sobě samému i k ostatním.
- Přijímat hodnocení výsledků svého jednání od jiných lidí, přijímat radu i kritiku.

Komunikační dovednosti

- Formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle.
- Účastnit se aktivně diskusí.
- Formulovat a obhajovat své názory a postoje.
- Navrhnout způsob řešení problému a zdůvodnit jej.
- Vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu.
- Uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení.
- Vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci a vhodně se prezentovat.
- Mít odpovědný vztah ke svému zdraví, pečovat o svůj fyzický i duševní rozvoj, být si vědomi důsledků nezdravého životního stylu a závislostí.
- Adaptovat se na měnící se životní a pracovní podmínky a podle svých schopností a možností je pozitivně ovlivňovat.
- Pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností, přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly, podněcovat práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovat návrhy druhých.
- Přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým.
- Posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek.

Střednědobý cíl

zvýšit zájem rodičů a rodinných příslušníků a přátel o dění ve škole

Krátkodobé cíle

- Zlepšování informovanosti žáků, pedagogických pracovníků, rodičů v oblasti prevence sociálně patologických jevů.
- Vytvářet kvalitní mezilidské vztahy a dobré klima školy.
- Vytvářet společně dohody a pravidla.
- Provádět nácvik sociálních a komunikačních dovedností pro zvládnutí a prevenci sociálně patologických jevů.
- Podpora a organizace volnočasových aktivit.
- Provádění monitoringu - všimnout si žáků, pedagogických pracovníků.
- Zlepšit komunikaci s rodiči.

Osobní cíle

Nabídka dostatku informací

Navázání kontaktu

Tvořit neformální vztahy mezi učiteli a žáky s rodiči

Tvořit dobrou atmosféru

Prevence kouření

Upozornit na možná rizika užívání návykových látek

Podpora studentů odmítajících návykové látky či situace

Zabránit rasové diskriminaci, xenofobii a intoleranci, šikaně

Rozšířit dovednosti a znalosti studentů v ochraně osobní svobody

(napadení, šikana, netolismus, stalking, sebepoškození, rizikové sexuální chování, šíření kriminality atd.)

Vést k zdravému životnímu stylu

Učit samostatné práci

Řešit aktuální otázky

Pravdivě informovat

Podpořit studenty v jejich schopnostech a vlastnostech

Vést je ke správným postojům vůči zátěžím a jevům.

Vymezení cílové populace

Preventivní program je zaměřen na všechny žáky školy, jak intaktní, tak i žáky s některými typy specifických vývojových poruch učení, chování a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Pedagogičtí pracovníci jsou seznámeni s preventivním programem, upozornění na některé informační zdroje. Vzdělávací aktivity jsou směřovány především k pracovníkům, kteří zajišťují činnost školního poradenského pracoviště – výchovný poradce, metodik prevence. Další vzdělávací aktivity probíhají podle zájmů pracovníků.

Koordinace preventivních aktivit

Zajištění spolupráce

- mezi pedagogickými pracovníky a třídními učiteli
- mezi učiteli a rodiči
- s Pedagogicko-psychologickou poradnou/SPC v Jičíně, v Hradci Králové ad.
- mezi školou a nízkoprahovým zařízením POHODA – Hořice
- s Policií ČR, s Městskou Policií Hořice
- s ostatními organizacemi v regionu zabývajícími se primární prevencí
- s ostatními středními a základními školami v regionu

Školní metodik prevence a výchovná poradkyně

- Informují pedagogické pracovníky o metodických materiálech v dané problematice a metodicky je vedou.
- Seznamují pedagogy s metodickými materiály k dané problematice.
- Spolupracují v oblasti prevence sociálně patologických jevů.
- Koordinují své plány práce.
- Podílí se na organizaci soutěží.
- Koordinují volnočasové aktivity.

Vlastní preventivní aktivity

Klíčové oblasti

- Oblast zdravého životního stylu – výchova ke zdraví, osobní a duševní hygiena, podmínky pro správnou životosprávu, volný čas.
- Oblast společenskovední – proces socializace jedince, vzájemná interakce, společenské prostředí.
- Oblast sociálně právní – právní vědomí žáka.
- Oblast přírodovědní – anatomie člověka, fyziologie, biologické účinky drog, chemické aspekty drog.

Přechod ze základní školy na střední školu přináší řadu změn a z nich vyplývající zátěžové situace

- Změna třídního kolektivu.
- Zvýšené množství objemu učiva.
- Zvýšené nároky na studenty.
- Dojíždění do místa školy.

Co je důležité

- Zvyšování zdravého sebevědomí žáků.
- Vnímání osobnostních odlišností.
- Nácvič vzájemné úcty, sebeúcty a důvěry.
- Rozvoj schopností komunikačních – vést diskuse, řešit problémy.
- Umění vyjádřit svůj názor.
- Komplexní a systematická informovanost o škodlivosti některých látek.
- Vysvětlení základních sociálně patologických jevů.
- Upevňování kolektivních vztahů a vytváření zdravého klimatu ve škole.
- Zvládání náročných fyzických i duševních situací.
- Orientace v právní odpovědnosti za svoje činy a porušení zákonů.

Realizace strategie prevence při vyučování předmětů

Občanská nauka

- formování a rozvíjení schopnosti obhájit vlastní postoje, efektivně komunikovat, asertivně jednat, pozitivně se prosazovat, poskytnout pomoc druhým
- rozvíjení schopnosti odolávat negativnímu nátlaku vrstevníků
- výchova ke zdraví, osobní a duševní hygieně
- výchova ke zdravému životnímu stylu, racionálnímu využívání volného času

- formování pozitivní seberealizace a životní perspektivy, zvyšování vlastní odolnosti vůči sebedestruktivnímu jednání
- proces socializace jedince, užší a širší společenské prostředí, interakce - pochopení role rodičů a rodiny pro prevenci SPJ
- postavení rodiny ve společnosti
- komunikativní formy ve vztazích mezi lidmi
- zásady kolektivní spolupráce
- řešení konfliktů a zátěžových situací, odolnost proti stresu
- sociálně právní minimum
- význam a cíle reklamy, psychologie reklamy
- kulturní kontext užívání a zneužívání drog
- postoj společnosti ke zneužívání drog, delikventnímu chování a kriminalitě mládeže, xenofobii, šikanování, rasismu a jiným sociálně patologickým jevům
- rozvíjení znalostí zákonných norem
- formování pozitivní sebedůvěry, sebepoznání, sebekontroly

Český jazyk a literatura

- formování schopnosti vyjádřit své pocity různými způsoby (slohová práce, báseň, drama)
- formy komunikace a zvyšování sociální kompetence
- literatura s náměty z oblasti problematiky drog, kriminality, šikanování, rasismu, xenofobie a jiných projevů sociálně patologických jevů a rizikového chování

Anglický jazyk

- nepřímo se podílí na prevenci tím, že studiem cizího jazyka si žáci zvyšují možnosti získání práce v zahraničí

Dějiny výtvarné kultury

- kulturní a historický kontext užívání a zneužívání drog
- užívání drog v minulosti k různým účelům (prehistorie až současnost)
- proces socializace jedince

- rasismus a jejich historické aspekty
- postoj společnosti v různých historických obdobích a lokalitách k drogám, zločinu, xenofobii, rasismu aj.

Chemie a Aplikovaná chemie

- informace o specifických drogách, jejich zneužívání, biologické účinky drog, rizika a možná nebezpečí - chemické aspekty drog
- možné důsledky experimentování s drogami
- dodržování zásad bezpečnosti a ochrana zdraví při práci s těkavými chemickými látkami

Základy Ekologie

- přírodní a syntetické drogy, rozdílnost léčiv a zneužívání drog
- biologické účinky drog, zdravotní rizika, první pomoc při intoxikaci

Odborné předměty a praxe

- mají zásadní význam z hlediska prevence sociálně patologických jevů. Odborné předměty s praxí připravují žáky na budoucí povolání. Vyučující se snaží prohloubit zájem o vybraný obor, zvýšit žákům zdravé sebevědomí za dobře vykonanou práci, vyvolat v žácích dobrý pocit z výroby kvalitního výrobku, který je obhajitelný, konkurenceschopný a dobře realizovatelný a prodejný.

Tělesná výchova

- racionální využívání volného času, sport - výchova ke zdravému životnímu stylu
- sportovní vzory minulosti a současnosti – správná životospráva, zdravý vývoj
- výchova ke zdraví, osobní a duševní hygieně
- fyziologie, biologické účinky drog
- nebezpečí látek zneužívaných při sportovní činnosti
- znalost poskytnutí pomoci druhým, význam kolektivu
- zdravotnická první pomoc, včetně pomoci při intoxikaci

ICT a Počítačová grafika

- počítačová kriminalita

- www stránky zabývající se prevencí, včetně rizik kyberšikany a sociálních sítí

Stavitelství a slohy

- pojetí a smysl životního prostředí v urbanismu a územním plánování
- plochy, prostor a objekty pro sport, zábavu, relaxaci, odpočinek, rekreaci apod.

Ekonomika

- registrace daní a negativní jevy („černá ekonomika“)
- mezinárodní obchodní vztahy, zapojení černé ekonomiky do mezinárodních vztahů – sociálně právní minimum
- ekonomická gramotnost

Spolupráce s rodiči a veřejností

Výtvarné kurzy

Přijímací řízení - talentové zkoušky
Třídní schůzky prvních ročníků

Dny otevřených dveří

Sochart

Výstavy, veletrhy, prezentace školy a další veřejné akce

Spolupráce s rodiči probíhá prostřednictvím individuálních konzultací všech pedagogických pracovníků. Žáci i rodiče jsou seznámeni s konzultačními hodinami všech učitelů, zároveň v závažných případech je možnost se obrátit na pedagoga okamžitě. Dále se koná schůzka rodičů.

Na webových stránkách školy je vyčleněna sekce pouze pro rodiče, aby byli průběžně informováni o všech důležitých událostech a změnách.

Nedílnou součástí spolupráce je možnost kdykoli navštívit školu i výuku v plném rozsahu během Dnů otevřených dveří.

Spolupráce s domovem mládeže při SPŠKS

Součinnost v rámci preventivní práce mezi školou a DM - průběžná ve školním roce
vzájemná informovanost, účast na poradách, spolupráce mezi vychovateli a třídními učiteli, školním metodikem prevence, výchovnou poradkyní, rodiči.

Zájmová činnost žáků

Výtvarno, Literatura, Film, Sport

Spolupráce s Nízkorahovým klubem Pohoda Hořice

Spolupráce s Domovem mládeže

Tématicky zaměřené přednášky, besedy a videofilmy pro možné zařazení v průběhu školního roku

Pedagogičtí pracovníci

využívají nabídky DVPP - přednášky, semináře, dílny, kurzy mají možnost konzultovat speciální problematiku se ŠMP a VP

Kooperace

Škola v rámci prevence spolupracuje s těmito organizacemi a institucemi:

- PPP, SPC Hradec Králové, Jičín ad.
- Policie ČR, OSPOD
- nízkoprahové zařízení POHODA - Hořice
- Hasiči ČR
- Záchraná služba ČR
- město Hořice

Metody práce

V rámci výuky kromě tradičních metod využíváme také další metody, které se osvědčily. Výchova ke zdravému životnímu stylu se prolíná mezipředmětově.

aktivní sociální učení

výklad (informace)

samostatná práce (výtvarné práce, koláže, roláže, projektové úkoly, slohové práce na určená témata, referáty, prezentace, informace z tisku...)

přednášky, besedy /s učitelem, pozvanými odborníky/, diskuse

sociální hry, hraní rolí, obhajoba určitého názoru

skupinová práce ve třídě

myšlenkové mapy

modelové situace, řešení problémových situací

zážitkové aktivity

relaxační techniky

Hromadná (frontální) metoda – jedná se o akce, kdy dominantní postavení má učitel, lektor, pracovník pedagogicko-psychologické porady, ředitel školy. Snahou je osvojení si co nejširší spektrum poznatků. Besedy jsou doplněny předváděním, prezentací, tabulkami, komunitním sezením.

Skupinová (kooperativní) metoda – žáci pracují ve skupinách. Úkoly jsou řešeny ve spolupráci žáků mezi sebou, probíhá i komunikace s učitelem, lektorem.

Žáci si vzájemně pomáhají, diskutují nad problémem a hodnotí navzájem svou práci. Tato metoda pomáhá uvědomovat si svou dílčí zodpovědnost za skupinový projekt.

Samostatná práce a individualizovaná metoda – žáci získávají poznatky vlastním úsilím, nezávisle na cizím vedení. Zde se vychází z individuálních potřeb žáků a v tomto případě se diferencují cíle i postupy v každém jednotlivém případě.

V dnešní době využíváme i e-learning.

Užitečné odkazy:

www.reknidrogamne.cz	www.e-nebezpeci.cz
www.kourenistop.cz	www.prevence-info.cz
www.stop-koureni.cz	www.linkaztracenedite.cz
www.nekuraci.cz	www.nekuratka.cz
www.stopdrinkingadvice.org	www.minimalizacesikany.cz
www.kybersikana.eu	www.iporadna.cz
www.anabell.cz	www.dkc.cz
www.linkabezpeci.cz	www.spondea.cz
www.modralinka.cz	www.sikana.org
www.drogy-info.cz	www.donalinka.cz
www.sekty.cz	www.kapezet.cz

Pedagogicko-psychologická poradna Královéhradeckého kraje– pracoviště Jičín
(školské poradenské zařízení pro děti a dospívající)

Pedagogicko-psychologická poradna

Fortna 39, 506 01 Jičín

Kontakt: 493 533 505, 493 533 595, info@pppjicin.cz, www.pppjicin.cz

Městská Policie Hořice

náměstí Jiřího z Poděbrad 226, 50801 Hořice

Stanislav Nosek ředitel organizace

Kontakt: 737 445 336, policie@horice.org

Městský Úřad Hořice - OSPOD Hořice - tel. 492 105 411

Odbor správní

náměstí Jiřího z Poděbrad 342

508 01 Hořice v Podkrkonoší

Městský Úřad Hořice - Kurátor pro děti a mládež - tel. 492 105 471

Odbor zdravotní a sociální péče

náměstí Jiřího z Poděbrad 342

508 01 Hořice v Podkrkonoší

Externí sycholog školy

Mgr. Bohdana Kačerová

Ordinace klinické psychologie

Barákova 575 Jičín

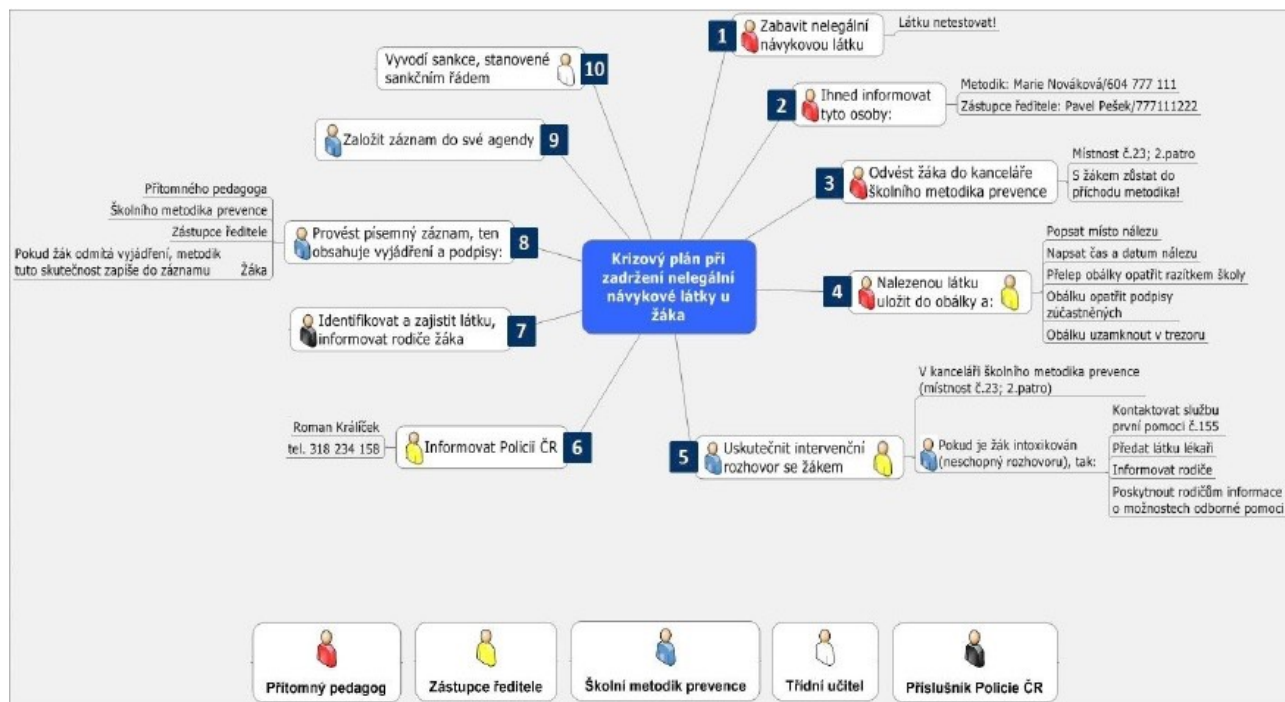
tel. 777 614 045

KONTAKTY

minimálního preventivního plánu

ředitel školy	ing.Petr Malý	maly@spsks.cz	493 623 226
školní metodik prevence	Mgr.Karel Krátký	kratky@spsks.cz	493 623 226
výchovná poradkyně	Mgr.Roxana Svobodová	svobodova@spsks.cz	493 623 226
Třídní učitelé	dle příjmení	@spsks.cz	493 623 226
Krajský školský metodik prevence	Mgr.Monika Líkařová	molikarova@kr- kralovehradecky.cz	495 817 524
Krajská protidrogová koordinátorka	Mgr. Monika Honzíková	mhonzikova@kr- kralovehradecky.cz	495 817 433
Okresní metodik prevence	Mgr.Lukáš Nálevka	l.nalevka@pppjicin.cz	739 293 888
Nízkoprahový klub PoHoDa Hořice	Mgr.Marie Pražáková	pohoda@charitajicin.cz vedouci.nzdm@charitajicin.cz	731 646 979
Nízkoprahový klub Exit Jičín	Bc.David Rejlek	exit@charitajicin.cz	605 521 429
K-centrum (Laxus) HK	Lukáš Gilányi Dis.	gilanyi@laxus.cz	495 513 977 731 954 420
Odbor zdravotní a sociální péče Hořice	Bc.Vendulka Raisová vedoucí odboru	raisova@horice.org	492 105 468
kurátor pro děti,mládež a dospělé Hořice	Helena Chýlová	chylova@horice.org	492 105 471
Městská Policie Hořice		policie@horice.org	737 445 336
Policie ČR Hořice		jcoophor@mvcz.cz	974 533 701
Acet (HIV-AIDS)	Mgr.František Krampota	acet.cz@volny.cz	733 121 953
Linka Bezpečí	840 111 234 pro rodiče	116 111 vzkaz domů / pomoc on line - děti	

Krizový plán

Při výskytu rizikového chování vycházíme z Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních MŠMT ČR č.j.: 21291/2010-28. Zde jsou uvedeny informace k rizikovému chování, které se může vyskytnout na naší škole:

- Návykové látky
- Poruchy příjmu potravy
- Alkohol
- Školní šikanování
- Vandalismus
- Záškoláctví
- Tabák

1. Návykové látky

Zakázána je výroba, distribuce, přechovávání, šíření i propagace omamných a psychotropních látek, a to bez ohledu na věk žáka a prostředí, ve kterém by k tomu docházelo. Zakázáno je rovněž navádění k užívání těchto látek.

Konzumace návykové látky ve škole

- V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci návykové látky, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
- Návykovou látku je třeba žákovi odebrat za přítomnosti další osoby a s použitím ochranných pomůcek a zajistit ji, aby žák nemohl v konzumaci pokračovat. Sepíše se stručný záznam s vyjádřením žáka, včetně toho, zda byl proveden orientační test na návykové látky, případně další vyšetření.
- Podle závažnosti momentálního stavu žáka pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.
- V případě ohrožení zdraví a života žáka, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci a Policii ČR, pokud ji nevolala již dříve.

5. Jestliže nehrozí žákovi akutní nebezpečí, postupuje se podle školního řádu. Především ihned zajistí vyjádření žáka a vyzumí ředitele školy
6. V případě, že žák není schopen pokračovat ve vyučování, vyzumí škola ihned zákonného zástupce nezletilého žáka, popř. rodiče nebo jinou blízkou osobu zletilého studenta, a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole. Vyzumění škola učiní i v případě, kdy žák způsobilý k pobytu ve škole je.
7. Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyzumí škola orgán sociálně právní ochrany a vyčká jeho pokynů.
8. Zákonnému zástupci ohlásí škola skutečnost, že nezletilý žák konzumoval návykovou látku ve škole i v případě, kdy je žák schopen výuky. Zákonný zástupce má právo se písemně vyjádřit k této skutečnosti a postupu školy.
9. Současně splní oznamovací povinnost k orgánu sociálně-právní ochrany dítěte.
10. V případě uživatele zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.
11. Z konzumace návykové látky škola vyvodí opatření stanové školním řádem. Nutné je rozlišovat distributora od uživatele. Uživatel je rizikový pouze sobě, distributor může ohrozit i okolí. Distribuce je trestným činem, užívání návykové látky je porušením školního řádu.
12. Prokázané navádění jiných žáků k užívání návykových látek je považováno rovněž za rizikové a protiprávní chování.
13. V případě podezření na intoxikaci žáka může v určitých případech pedagogický pracovník provést orientační test na přítomnost návykové látky. V případě pochybnosti pedagogický pracovník oprávnění k orientačnímu vyšetření nevyužije.
14. Při důvodném podezření může pedagogický pracovník orientační test provést pouze na základně předem získaného souhlasu zákonného zástupce nezletilého žáka nebo souhlasu zletilého žáka s orientačním testováním žáka na přítomnost návykové látky. Pokud je výsledek testu pozitivní posupuje pedagogický pracovník obdobným postupem jako je uvedeno od bodu 3. Test s pozitivním výsledkem plně hradí rodič nebo zákonný zástupce – pokud s tím souhlasil v písemném souhlasu s testováním.
15. Podobný postup zvolí pedagogický pracovník i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem návykové látky (nelze prokázat intoxikace ve škole).

Distribuce návykové látky ve škole

Distribuce návykové látky je v České republice považován za protiprávní jednání. Přechovávání je také vždy protiprávním jednáním. Množství, které u sebe má, je rozhodující pro to, aby toto jednání bylo klasifikováno blíže jako přestupek nebo trestný čin.

1. Při důvodném podezření, že došlo ve škole k distribuci návykové látky, musí o této skutečnosti škola vždy vyzumět místně příslušné oddělení Policie ČR, protože se jedná o podezření spáchání trestného činu.
2. Jestliže se tohoto jednání dopustila osoba mladší 18 let nebo bylo namířeno proti osobě mladší 18 let, vyzumí škola také zákonného zástupce a orgán sociálně-právní ochrany.
3. Pokud škola zajistí nějakou látku, pracovníci školy postupují způsobem popsáním níže.

Nález návykové látky ve škole

- A. Nález látky v prostorách školy, kterou považují za omamnou nebo psychotropní:
1. Látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
 2. O nález ihned uvědomí vedení školy spolu s písemným záznamem.
 3. O nález vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky.
 4. V případě časové překážky na straně Policie ČR – látku vložit do obálky, napsat datum, čas a místo nález. Obálku přelepit, přelep opatřit razítkem školy a svým podpisem a uschovat do školního trezoru. Zajištěnou látku následně předat Policii ČR.
- B. Zadržení žáka s látkou, kterou považují za omamnou nebo psychotropní:
1. Látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
 2. O nález ihned uvědomí vedení školy.
 3. O nález sepiší stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byla látka nalezena, datum, místo a čas nález a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byla látka nalezena. V případě odmítnutí podepsání, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen ředitel školy nebo jeho zástupce.
 4. O nález vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky. Informuje zákonného zástupce nezletilého žáka.
 5. V případě intoxikace, předají látku zajištěnou výše uvedeným postupem, přivolanému lékaři. Další postup nutný k identifikaci látky pak zajistí Policie ČR.
- C. Při důvodném podezření, že některý žák má návykovou látku u sebe:
1. Řešení této situace spadá do kompetence Policie ČR.
 2. Bezodkladně vyrozumí Policii ČR, zkonzultují s ní další postup a informují zákonného zástupce nezletilého žáka.
 3. Žáka je potřeba mít do příjezdu Policie ČR izolovaného od ostatních žáků, ale zásadně pod dohledem. Neprovádíme osobní prohlídku nebo prohlídku jeho věcí.

2. Poruchy příjmu potravy

Vývoj poruchy může souviset se skrytou patologií rodiny, proto součástí léčebné péče je i psychoterapeutická pomoc. Všeobecná prevence se zabývá výchovou k přiměřenosti a umírněnosti v postojích, důraz na nebezpečí jednostranných nebo extrémních postojů ve výživě, životním stylu, ve sportu.

- Vyrozumíme zákonného zástupce dítěte, nebo pediatra, když dítě výrazně zhubne. Opakovaně bylo přistiženo, že zvrací (stačí informace od vrstevníků), sebepoškozuje se.

3. Alkohol

Konzumace alkoholu ve škole

1. V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci alkoholu, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
2. Alkohol je třeba žákovi odebrat zajistit, aby žák nemohl v konzumaci pokračovat. Sepíše se stručný záznam s vyjádřením žáka, včetně toho, zda byl proveden orientační test na alkohol, případně další vyšetření.
3. Podle závažnosti momentálního stavu žáka pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.
4. V případě ohrožení zdraví a života žáka, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci.
5. Jestliže nehrozí žákovi akutní nebezpečí, postupuje se podle školního řádu. Především ihned zajistí vyjádření žáka a vyrozumí ředitele školy

6. V případě, že žák není schopen pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce nezletilého žáka, popř. rodiče nebo jinou blízkou osobu zletilého studenta, a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole. Vyrozumění škola učiní i v případě, kdy žák způsobilý k pobytu ve škole je.
7. Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany a vyčká jeho pokynů.
8. Zákonnému zástupci ohlásí škola skutečnost, že nezletilý žák konzumoval alkohol ve škole i v případě, kdy je žák schopen výuky. Zákonný zástupce má právo se písemně vyjádřit k této skutečnosti a postupu školy.
9. V případě žákova zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.
10. Z konzumace alkoholu škola vyvodí opatření stanové školním řádem.
11. Prokázané navádění jiných žáků k požití alkoholu je považováno rovněž za rizikové a protiprávní chování.
12. V případě podezření na intoxikaci žáka může v určitých případech pedagogický pracovník provést orientační test na přítomnost alkoholu. V případě pochybnosti pedagogický pracovník oprávnění k orientačnímu vyšetření nevyužije.
13. Při důvodném podezření může pedagogický pracovník orientační test provést pouze na základně předem získaného souhlasu zákonného zástupce nezletilého žáka nebo souhlasu zletilého žáka s orientačním testováním žáka na přítomnost alkoholu. Pokud je výsledek testu pozitivní posupuje pedagogický pracovník obdobným postupem jako je uvedeno od bodu 3. Test s pozitivním výsledkem plně hradí rodič nebo zákonný zástupce – pokud s tím souhlasil v písemném souhlasu s testováním.

Nález alkoholu ve škole

A. Nález alkoholu v prostorách školy:

1. Tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
2. O nález ihned uvědomí vedení školy.
3. O nález se vypracuje záznam o události.
4. Tekutinu uloží u vedení školy pro případ usvědčujícího důkazu.

B. Zadržení žáka s alkoholem:

1. Tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
2. O nález ihned uvědomí vedení školy.
3. O nález se sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byla látka nalezena, datum, místo a čas nálezu a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byla látka nalezena. V případě odmítnutí podepsání, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen ředitel školy nebo jeho zástupce. Zápis záznamu založí školní metodik prevence do své agendy.
4. O nález vyrozumí zákonného zástupce žáka. V případě opakovaného nálezu i orgán sociálně právní ochrany dítěte.

4. Školní šikanování

Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrozit nebo zastrašit jiného žáka, případně skupinu žáků. Jedná se o cílené a opakované užití fyzických a psychických útoků. Fyzické útoky zahrnují bití, vydírání, loupeže, poškozování věcí, tak i slovní nadávky, pomluvy, vyhrožování či ponižování.

Kroky k účinné a bezpečné léčbě šikany:

1. Diferenciální diagnostika

- Při zhodnocení projevů násilí vždy posoudit, zda jsou přítomny znaky šikanování: záměrnost, opakování, samoučelnost agrese a nepoměr sil.
- Odlišit šikanování od čtyř typů škádlení – přátelské, divoké, neobratné a agresivní škádlení.
- Pro první nástřel nám pomůže znalost deseti hraničních kamenů mezi šikanováním a škádlením a vnější definice těchto fenoménů. Vše je popsáno v Příloze 1. (Kolář, 2011)

2. Vnitřní diagnostika

- Zaměření se na dvě základní kritéria – posouzení šikany ze tří praktických pohledů a určení formy šikany.
- Je potřeba zkoumat tento fenomén ze tří praktických pohledů – jako nemocné chování, závislost a poruchu vztahů ve skupině.
- Mapování šikany jako nemocného chování – konkrétní vnější projevy šikanování mají význam pro léčbu.
- Mapování šikany jako poruchy vztahů – hrubé odhadnutí, zda jde o počáteční nebo pokročilé stadium chování. Zkrácený popis stádií šikanování – příloha. Je-li to možné, stanovíme konkrétní stadium.
- Mapování šikany jako závislosti – posouzení vzájemné vazby mezi agresory a oběťmi. V případě přítomnosti závislosti odhadujeme její intenzitu.
- Určení formy šikany – rozlišujeme šest skupin elementárních podob podle typu agrese (sem patří i specifická forma psychické šikany – kyberšikana), věku, typu školy, genderu, způsobu řízení školy a specifických vzdělávacích potřeb aktérů šikanování.

3. Určení typu scénáře pro základní směr léčby (co zvládne škola sama a kdy potřebuje pomoc zvenku)

- Základním kritériem je zjištění, zda se jedná o počáteční šikanu nebo pokročilou. Příloha 3 obsahuje zkrácené popisy stádií šikany. (Kolář, 2011)
- Rozhodneme se, zda se jedná o běžnou či komplikovanou formu šikany. Do komplikovaných forem šikany zařadíme především neobvyklé formy šikany. Patří do nich šikany krajně ohrožující bezpečí pedagoga a život oběti.
- Po vyhodnocení stádia a formy šikany můžeme využít jednu ze dvou typů řešení – první pomoc nebo celkovou léčbu, tak získáváme šest skupin scénářů. Ty nám ukazují základní směr řešení a nastavují hranici, zda konkrétní případ může škola řešit sama nebo potřebuje spolupracovat s odborníky.

Schéma 1: Základní scénář pro počáteční šikanu s běžnou formou:

- Odhad závažnosti onemocnění skupiny a stanovení formy šikany.
- Rozhovor s informátory a oběťmi
- Nalezení vhodných svědků.
- Individuální rozhovory se svědky.
- Ochrana oběti.
- Předběžná diagnóza a volba ze dvou typů rozhovoru
 - Rozhovor s oběťmi a rozhovor s agresory (směřování k metodě usmíření)
 - Rozhovor s agresory (směřování k metodě vnějšího nátlaku)
- Realizace vhodné metody
 - Metoda usmíření
 - Metoda vnějšího nátlaku (výchovný pohovor nebo výchovná komise)
- Třídní hodina
 - Efekt metody usmíření
 - Oznámení potrestání agresorů

- Rozhovor s rodiči oběti
- Třídní schůzka
- Práce s celou třídou

Schéma 2: Základní krizový scénář pro výbuch skupinového násilí:

První (alarmující) kroky pomoci

1. Zvládnutí vlastního šoku – bleskový odhad závažnosti a formy šikany
2. Bezprostřední záchrana oběti, zastavení skupinového násilí

Příprava podmínek pro vyšetřování

3. Zalarmování pedagogů na poschodí a informování vedení školy
4. Zabránění domluvě na křivé výpovědi
5. Pokračující pomoc oběti (přivolání lékaře)
6. Oznámení na policii, paralelně - navázání kontaktu se specialistou na šikanování, informace rodičům

Vyšetřování

7. Rozhovor s obětí a informátory
8. Nalezení nejslabších článků nespolupracujících svědků
9. Individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky
10. Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi agresory

Léčba

11. Metoda vnějšího nátlaku a změna konstelace skupiny

5. Vandalismus

Jedná se o významné útoky na věci, které mají za následek jejich úplné zničení nebo významné poškození.

1. Stanovení podmínek zacházení se školním majetkem ve školním řádu a to včetně sankcí.
2. Náhradu úmyslně způsobené škody důsledně vymáhat. U nezletilého po jejich zákonném zástupci.
3. Jestliže žák nejeví ochotu k nápravě, případně je škoda takového rozsahu, že věc nelze svépomocně opravit, vyrozumíme zákonného zástupce žáka a dohodne s nimi způsob náhradu škody.
4. Jestliže se jedná o škodu většího rozsahu a ten, kdo ji způsobil není ochotný škodu nahradit, vyrozumíme Policii ČR a oznámíme podezření na spáchání přestupku proti majetku, případně trestného činu majetkové povahy.
5. O způsobené škodě provedeme záznam – kdo, co, kdy, kde, jak, proč, čím atd.
6. Snahou by mělo být se dobrat příčiny takového jednání a s ní následně pracovat.

Rodičům hlásíme škodu, jestliže žák věc poškodil úmyslně a nejeví žádnou snahu o nápravu.

6. Záškoláctví

Dobu a způsob uvolnění žáka ze školního vyučování je stanoveno ve školním řádu. V případě podezření z nevěrohodnosti dokladu potvrzujícího důvod nepřítomnosti žáka, se může ředitel školy v dané věci obrátit na zákonného zástupce nezletilého žáka, nebo požádat o spolupráci věcně příslušný správní orgán

1. Nepřítomnost nezletilého žáka ve škole omlouvá zákonný zástupce žáka. Zletilý žák omlouvá svou nepřítomnost sám.

2. Škola může požadovat doložení nepřítomnosti žáka z důvodu nemoci ošetřujícím lékařem žáka, a to pouze jako součást omluvenky vystavené zákonným zástupcem nezletilého žáka, nebo omluvenky vystavené zletilým žákem, a to pouze v případě, že nepřítomnost žáka ve škole přesáhne tři dny školního vyučování.
3. O neomluvené i zvýšené omluvené nepřítomnosti informuje třídní učitel výchovného poradce.
4. Neomluvenou nepřítomnost do součtu 10 vyučovacích hodin řeší se zákonným zástupcem žáka formou pohovoru. Sepíše se zápis z pohovoru.
5. Při počtu neomluvených hodin nad 10 hodin svolává ředitel školy školní výchovnou komisi. Pozvání zákonných zástupců na jednání se provádí doporučeným dopisem. Provede se zápis. Školní výchovné komise se účastní ředitel školy, zákonný zástupce, třídní učitel, výchovný poradce, zástupce orgánu sociálně-správní ochrany dětí, školní metodik prevence, popř. další odborníci.
6. V případě, že neomluvená absence přesáhne 25 hodin, ředitel školy zašle bezodkladně oznámení o pokračujícím záškoláctví orgánu sociálně-právní ochrany dětí.

7. Tabák

1. V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci tabákových výrobků nebo elektronické cigarety v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
2. Tabákový výrobek nebo elektronická cigareta je třeba odebrat a zajistit, aby nemohl žák v konzumaci pokračovat.
3. O události se sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, který založí školní metodik prevence do své agendy.
4. V případě porušení zákazu kouření je informován zákonný zástupce nezletilého žáka.
5. Podle školního řádu se vyvodí opatření.

Závěr

Tento preventivní program je otevřeným dokumentem, se kterým se pracuje po celý školní rok. Na tvorbě programu se podílí metodik prevence, vedení školy a celý pedagogický sbor.

Cílem je vedení a výchova našich žáků ke zdravému životnímu stylu, zvýšení odolnosti vůči rizikovému chování, k solidaritě a ochotě pomoci ostatním.

Na realizaci primární prevence se podílejí všichni pedagogičtí pracovníci, nepedagogičtí pracovníci, ale i rodiče, externí spolupracovníci. Snahou je připravit a realizovat program, který je komplexní, dlouhodobý, systematický a zahrnuje co nejvíce spolupracujících složek.

RADY PRO PEDAGOGY

Co dělat, když je žák pod vlivem návykové látky?

- Při podezření na zneužívání návykových látek - provést diskrétní šetření a pohovor se žákem
- Nepanikařit – zachovat klid a jednat uvážlivě.
- V případě potřeby zajistit okamžitou lékařskou pomoc, případně poskytnout nezbytnou první pomoc.
- Přizvat třídního učitele, metodika prevence, výchovného poradce nebo jiného pedagogického pracovníka, ke kterému má žák důvěru.
- Srozhovou neprodleně informovat rodiče nebo zákonného zástupce žáka.
- Pokusit se zjistit, o jakou návykovou látku se jedná, její množství, zdroj, společníky. Obdrží-li pedagog od žáka zjevně zakázanou látku, měla by být za přítomnosti dalšího člena pedagog. sboru bezpečně uložena ve školním trezoru, jasně označena a zabezpečena proti případnému zneužití. Označení by mělo obsahovat datum a čas umístění drogy a podpisy pedagogů, kteří byli přítomni a žáka.
- Metodik prevence uvědomí městského metodika prevence o výskytu přestupku souvisejícím se 'neužíváním návykových látek.
- Dle závažnosti situace – popř. po dohodě s ředitelem školy a metodikem prevence informovat Policii ČR.
- V případě dealerství nebo podezření na porušení § - uvědomit úřad a oznámit věc Policii ČR
- Po vyšetření celé události vyvodit patřičná opatření dle řádu školy.

PRVNÍ POMOC

Při otravě alkoholem nebo drogami

Okamžitě zavolat lékaře!

Odkládat přivolání pomoci by mohlo člověka vážně ohrozit na zdraví nebo i na životě.

Než přijde lékař:

Postižený je při vědomí a došlo k otravě ústy

Podat větší množství vody (případně s živočišným uhlím, jestliže je po ruce). Pak vyvolat stlačením kořene jazyka zvracení. Ošetřete případná zranění a zajistěte nepřetržitý dohled. Zabraňte prochladnutí. Pokud možno opatřete informace o látce, která byla požitá, a předejte je přivolanému lékaři. Usnadněte tím další léčbu.

Postižený je při vědomí a došlo k otravě nitrožilní cestou nebo vdechnutím

Zvracení nemá smysl vyvolávat. Ošetřete možná zranění a zajistěte nepřetržitý dohled. Zabraňte prochladnutí. Pokud možno opatřete informace o látce, která byla požitá a předejte je přivolanému lékaři. Usnadněte tím další léčbu.

Postižený je v bezvědomí

Nikdy nepodávejte nic ústy, nesnažte se vyvolat zvracení – protože je nebezpečí vdechnutí zvratků. Položte postiženého do stabilizační polohy na bok, aby nezapadl jazyk. Ošetřete případná zranění a zajistěte nepřetržitý dohled. Zabraňte prochladnutí. Pokud možno opatřete informace o látce, která byla požitá a předejte je přivolanému lékaři. Usnadněte tím další léčbu. Sledujte dýchání. Při zástavě dechu uvolněte dýchací cesty (záklonem hlavy, odstraněním zvratků nebo cizího tělesa tím, že sáhnete do úst). Pak zahajte dýchání z úst do úst.

Zvláštnosti otrav u jednotlivých drog

Alkohol

Otravy u žáků nastávají už po relativně malých dávkách. U těžších je nebezpečí vdechnutí zvratků nebo zástavy dechového centra. Nikdy nepodceňujte těžší opilost a volejte lékaře. Nebezpečná je kombinace opilosti a úrazu hlavy v tom, že opilost může maskovat známky nitrolebního krvácení.

Léky proti bolesti a na spaní

Jejich účinky se podobají těžké opilosti, mají i podobná rizika jako alkohol. Lékařská pomoc po požití vyšších dávek je nutná naléhavě.

Marihuana a hašiš

Poměrně časté jsou úzkostné stavy. Je třeba zajistit dohled, aby osoba vlivem drogy neublížila sobě nebo někomu jinému. Lékařskou pomoc je třeba zajistit také v případě, že po odeznění účinku drogy přetrvávají duševní problémy.

Pervitin a halucinogeny (tripy)

Zajistit nepřetržitý dohled více osobami (pod vlivem drogy mohou postižení jednat nesmyslně a nebezpečně). Poměrně časté jsou úzkostné stavy a pocity pronásledování.

Těkavé látky

Zajistit dostatek čerstvého vzduchu a dohled.

Opiáty

Předávkování jsou poměrně častá, protože se mění odolnost vůči droze i u téhož člověka. Navíc drogy mohou být různě koncentrované. Mají tlumivý účinek na dýchání. Lékařská pomoc je potřebná.

Otrava více látkami současně (např. alkohol a jiná droga)

Nebezpečí kombinací drog vzrůstá, nutně volat lékaře!

PRO RODIČE

JAK POZNÁM, ŽE MOJE DÍTĚ ALKOHOL NEBO DROGY BERE ?

- ◆ Změnila se osobnost Vašeho dítěte v poslední době v nějakém významném ohledu?
- ◆ Má časté výkyvy nálad?
- ◆ Straní se Vás? Je zlostný nebo depresivní?
- ◆ Tráví hodně času ve svém pokoji sám?
- ◆ Ztratil zájem o školu a o vyučování, případně další aktivity, např. sport?
- ◆ Zhoršil se jeho prospěch?
- ◆ Přestal trávit čas se starými kamarády? Přátelí se s dětmi, které se Vám nelíbí?
- ◆ Nesvěřuje se a nemluví o tom, kam chodí a co dělá?
- ◆ Máte pocit, že se Vám doma ztrácí peníze nebo věci (peníze potřebné na alkohol a drogy) nebo máte pocit, že má víc peněz, než byste očekávali (peníze získané z prodeje drog)?
- ◆ Reaguje nepřiměřeně, když s ním mluvíte o alkoholu a o drogách nebo se snaží změnit téma?
- ◆ Lže nebo podvádí?
- ◆ Pozorujete fyzické příznaky užívání drog nebo alkoholu? Rozšířené nebo zúžené zornice? Nejasné vyjadřování a myšlení?
- ◆ Ztratilo Vaše dítě zájem o koníčky? Ztratilo motivaci, nadšení a vitalitu?

- ◆ Našli jste někdy důkazy užívání drog nebo alkoholu, prášky, lahve?
- ◆ Zhoršil se vztah dítěte k členům rodiny?
- ◆ Zdá se Vaše dítě být nemocné, unavené a protivné ráno, po možném užití drog předešlý den?
- ◆ Přestalo se Vaše dítě o sebe starat, změnil se jeho styl oblečení?
- ◆ Zdá se být méně soustředěný?

DOPORUČENÍ RODIČŮM, JEJICHŽ DÍTĚ MÁ PROBLÉMY S NÁVYKOVÝMI LÁTKAMI

A. Co dělat

Jestliže je dítě pod vlivem drog a hrozí otrava, neváhejte zavolat lékaře. Používání drog není trestné, a dítěti proto žádný soudní postih nehrozí. S dítětem pod vlivem drog nemá smysl se hádat. Vážný rozhovor odložte na pozdější dobu.

- ◆ Nespoléhejte na zázračné okamžité řešení, ale spíše na dlouhodobou výchovnou strategii. Jejím základem je nepodporovat a neusnadňovat pokračující braní drog, naopak odměňovat každou změnu k lepšímu a povzbuzovat k ní. To, že taková strategie nepřináší vždy okamžitý prospěch ještě neznamená, že je neúčinná. Může se totiž jednat o příliš velký problém, jehož řešení vyžaduje více času a spojenců.
- ◆ Získejte důvěru dítěte a naslouchejte mu. To je těžké, zvláště když říká a hlavně dělá z hlediska rodičů nesmysly a když hájí hodnoty pro rodiče nepřijatelné. Vyslechnout dítě ale ještě neznamená přistupovat na jeho stanovisko.
- ◆ Naučte se s dítětem o alkoholu a drogách mluvit. Bude-li dítě nějakou drogu obhajovat, vyslechněte ho, ale opatřete si protiargumenty.
- ◆ Uvědomte si své možnosti. Dítě, které bere drogy nebo pije, bývá většinou nezralé a neschopné se o sebe postarat. Může tisíckrát pohrdat názory rodičů, ale většinou si nedokáže opatřit základní prostředky k životu. V tom je Vaše šance a síla. Určitou základní péči jste sice povinni nezletilému dítěti poskytnout, ale mělo by cítit, že Vaše péče je jiná, když se chová rozumně a když ne. Cílem je, aby dítě pochopilo, že skutečná samostatnost předpokládá schopnost se o sebe postarat.

- ◆ Vytvořte zdravá rodinná pravidla. Dítě by mělo vědět, jaké předvídatelné důsledky bude mít jeho jednání. Mělo by mu být jasné, že je výhodnější, když se bude chovat přijatelně.
- ◆ Jestliže dospívající není ochoten ke změně, měl by nést důsledky. To se samozřejmě netýká situací, kdy je ohrožen život, např. při předávkování. (Teprve až vážné problémy, které drogy způsobí, jsou často důvodem k léčbě a změně).
- ◆ Předcházejte nudě. Musíte počítat s tím, že může být nutné trávit v prvním období s dítětem mnohem více času. Měli byste mít přehled, kde je, co dělá, zamyslet se nad jeho denním programem a životním stylem.
- ◆ Pomozte mu se odpoutat od nevhodné společnosti. To má pro překonání problému často podstatný význam. Jestliže Vám potomek tvrdí, že si s lidmi, se kterými dříve bral drogy, chce jenom pobýt nebo si povídat, buď lže, nebo podceňuje nebezpečí. Někdy je možné uvažovat i změně prostředí.
- ◆ Posilujte sebevědomí dítěte. Najděte a udržujte křehkou rovnováhu mezi kritickým postojem vůči chování dítěte ("nelíbí se nám, že bereš drogy") a respektem vůči jeho osobnosti a lásce k němu ("vážíme si tě jako člověka a záleží nám na tobě"). Je to těžké, je to však nutné. Stejně nutné je i oceňovat třeba drobné pokroky a změny k lepšímu. Je také třeba vidět silné stránky dítěte, jeho možnosti a dobré záliby, které má možná z předchozí doby a na které se dá navázat.
- ◆ Spolupracujte s dalšími dospělými. Velmi důležitá je spolupráce v rodině. Rodiče by se měli ve výchově problémového dítěte dokázat domluvit. Jenom tak totiž nebude dítě uzavírat spojení s tím rodičem, který mu právě víc povolí. Důležitá je i spolupráce v rámci širší rodiny (babička), spolupráce s léčebnými zařízeními, školou, případně dalšími institucemi. Často až vážně míněná hrozba ústavní výchovy, nebo hrozba ohlášení krádeže v domácnosti na policii mohou přimět dospívajícího přijmout léčbu.
- ◆ Osvědčuje se také, když rodiče dětí s těmito problémy spolu hovoří v rámci skupinové terapie nebo svépomocné organizace. Dokáží se navzájem pochopit a předávají si užitečné zkušenosti.
- ◆ Buďte pro dítě pozitivním modelem. K tomu je nutné, abyste myslel i na své zdraví a svoji tělesnou a duševní kondici a abyste měl své kvalitní zájmy.

◆ Neváhejte vyhledat profesionální pomoc pro sebe, jestliže dítě odmítá. V případě manželských nebo partnerských problémů se můžete např. obrátit na poradnu pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy. Pamatujte, že zvládnutím problémů zvyšujete i šanci na ovlivnění dítěte.

◆ Přístup k dítěti, které má problémy s alkoholem nebo jinou drogou, shrnuje anglické slovo "tough love". V češtině to znamená "tvrdá láska". Myslí se tím dobrý vztah k dítěti, snaha mu pomoci, ale zároveň cílevědomost a pevnost.

B. Čemu se vyhnout

◆ Nepopírejte problém. Zbytečně by se tak ztrácel čas a rozvíjela se závislost na návykové látce.

◆ Neskryvejte problém. Někdo se za takový problém stydí a tají ho. Aby se dokázal v situaci lépe orientovat a citově i rozumově ji zvládat, měl by si naopak o problému s někým důvěryhodným a kvalifikovaným pohovořit. Měl by také hledat spojení.

◆ Neobviňujte partnera. Na to, abyste si vyřizovali s druhým rodičem dítěte staré účty a navzájem se obviňovali, není naprosto vhodná doba. Minulost se změnit nedá, budoucnost naštěstí často ano.

◆ Nehledejte v dítěti zneužívajícím drogy spojení proti druhému rodiči.

◆ Nezanedbávejte sourozence dítěte zneužívajícího alkohol nebo jiné drogy. Sourozenci problémového dítěte jsou více ohroženi, problémem v rodině trpí a Vaši péči a Váš zájem potřebují.

◆ Nezanedbávejte bezpečnost dalších lidí v domácnosti, zejména malých dětí. Člověk pod vlivem alkoholu nebo drog jim může být velmi nebezpečný, i když by jim za normálních okolností neublížil. Je také třeba myslet na to, aby se drogami, které dospívající domů přinesl, neotrávil další sourozenec.

◆ Nefinancujte zneužívání drog a neusnadňujte ho. S tím souvisí i to, aby rodina zabezpečila cenné předměty a nenechala se okrádat. Krádež nemusí uskutečnit samotné dítě, ale jeho "kamarádi", kterým dluží za drogy. Jestliže začalo dítě zneužívat pervitin nebo opiáty bývá otázkou času, kdy se začnou ztrácet peníze a cenné předměty. Nejde tu jen o majetek, ale také o okolnost, že ukradený majetek

slouží špatné věci – totiž rozvoji závislosti. Argument, že by si dítě opatřilo prostředky jinak, např. prostitucí nebo krádežemi, neobstojí. Pokud bude závislost pokračovat, je pravděpodobné, že k tomu dojde stejně.

◆ Nedejte se vydírat. Vyhržování fetováním, útekem, prostitucí nebo sebevraždou je častým a oblíbeným způsobem vydírání rodičů. Ano, všechna tato rizika u závislých na drogách existují. Tím, že rodiče pod jejich tlakem ustupují, ovšem riziko nesnižují, ale zvyšují.

◆ Nevyhržujte něčím, co nemůžete nebo nechcete splnit.

◆ Vyhněte se fyzickému násilí. Fyzické násilí většinou nevede k cíli. Často jen živí v dítěti pocit ukřivdění, vede k sabotování snah rodičů a k útekům.

◆ Nejednejte chaoticky a impulzivně.

◆ Nevěřte tvrzení, že má dospívající drogy pod kontrolou, případně, že snižuje dávky a že drogu brzy vysadí. Buďte připraveni na to, že dříve či později pravděpodobně přijde krize. Využijte ji a trvejte na změně životního stylu, případně na nějaké skutečně účinné formě léčby, jestliže není dospívající schopen zvládnout problém sám.

◆ Do nekonečna neustupujte. Požadavek, aby lidé, kteří berou drogy, do vašeho bytu nechodili, je rozumný.

◆ Nedělejte zbytečně "dusno". Parta a nevhodní přátelé by se tím stávali pro dítě ještě přitažlivější.

◆ Nezapomínejte dveře navždy. I když dítě odejde, je dobré být připraven mu pomoci, pokud přijme určité podmínky.

◆ Neztrácejte naději. Vaším tichým spojencem je přirozený proces zrání. I hrozivý problém se mnohdy podaří úspěšně zvládnout.

Strategie předcházení školní neúspěšnosti

Předmět úpravy

Vyhláška č. 197/2016 Sb., kterou se mění vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další vyhlášky s účinností od 1. 9. 2016 přináší mimo jiné na základě ust. §7 odst. 3 povinnost školy zpracovávat a uskutečňovat preventivní program školy včetně strategie předcházení školní neúspěšnosti, šikaně a dalším projevům rizikového chování. Je vypracován v souladu s platným zněním Školního řádu.

Příčiny neúspěchu ve vzdělávání:

- školní nezralost
 - včas nerozpoznané smyslové vady- sluchu (v souvislosti s tím řeči), zraku • nízký intelekt
 - vliv rodiny- přílišné nároky, nepodporování ke vzdělávání z různých důvodů, přecvičování leváctví, chybějící motivace k plnění školní povinností
 - vývojové poruchy učení či chování
 - častá krátkodobá absence
 - onemocnění žáka
 - dlouhodobá absence
 - záškoláctví či skryté záškoláctví
 - náročná životní situace
 - odlišné sociokulturní prostředí
- Při zjišťování příčin neúspěšnosti na naší škole budeme postupovat ve vzájemné spolupráci: třídní učitel – žák – ostatní vyučující – výchovný poradce – metodik prevence – vedení školy – ostatní pedagogičtí pracovníci – zákonní zástupci. Podle povahy příčin rovněž další mimoškolní instituce, např. pedagogicko-psychologická poradna, středisko výchovné péče, OSPOD, lékaři a Policie ČR.
- Zjišťování příčin školní neúspěšnosti žáka bude probíhat:
- pozorováním jako diagnostickou metodou
 - diagnostickým rozhovorem s žákem a zákonnými zástupci
 - analýzou rozhovoru a formulováním možností náprav

Vyučující předmětu, ve kterém hrozí žákovi neprospěch, budou o této skutečnosti prokazatelným způsobem včas informovat zákonné zástupce, na základě zjištěných příčin budou přistupovat k žákovi individuálně vzhledem k jeho možnostem a schopnostem.

Motivace žáka ke vzdělávání a lepšímu výsledku bude promyšlena a aplikována tak, aby se žák snažil pochopit souvislosti učiva s praktickým využitím v životě, u starších žáků s možnou budoucí profesí. Náplň práce vychází z Vyhlášky o poskytování poradenských služeb ve školách a školských zařízeních č. 72/2005 Sb. a z plánu práce VP pro rok 2017/2018.

Na základě dohody s vyučujícím předmětu, kde je žák neúspěšný, mu bude umožněno individuální opakované vysvětlení učiva

Strategie předcházení školní neúspěšnosti

- ověřování menšího objemu učiva po částech
- ověřování takovým způsobem a metodou, ve které je žák úspěšnější
- stanovení přesného data ověřování zadaného úseku učiva
- navržení časového plánu, který stanoví, která část učiva bude ve stanoveném časovém úseku zvládnuta
- zadání vždy konkrétní, stručné, srozumitelné, přiměřené schopnostem a možnostem žáka s přihlédnutím k případným speciálním vzdělávacím potřebám (stanoveno PPP, SPC, lékařem)
Ve vyučovací hodině bude neúspěšnému žákovi umožněno a zajištěno:
- učitel věnuje žákovi zvýšenou pozornost, snaží se průběžně sledovat jeho činnost
- dává žákovi jasné a stručné pokyny
- ověřuje si, zda žák pochopil zadání, informaci, pokyn, rozsah práce nutný k ohodnocení
- umožňuje používat názorné pomůcky, přehledy učiva, kalkulačku
- snaží se vhodným způsobem začlenit žáka do kolektivu, př. týmová spolupráce
- vede žáka k tomu, aby dokázal samostatně požádat o pomoc, pokud si neví rady
Ověřování znalostí a pochopení učiva může probíhat:
- ústní formou – frontálním opakováním, ústním zkoušením, formou referátu... (na základě domluvy s vyučujícím)

- písemným prověřováním znalostí – kontrolou sešitů, pracovních sešitů a pracovních listů (na základě domluvy s vyučujícím)

Při ověřování učiva

- učitel stanoví přesné a přiměřené požadavky
- stanoví přesný objem učiva, který bude hodnocen
- bude probíhat důsledná kontrola zadaných domácích úkolů

- Zlepšení školních výsledků žáka je společným cílem vyučujících, žáků a jejich zákonných zástupců. Všichni společně se proto musí důsledně podílet na předem společně stanovených postupech.

- Důležitost domácí přípravy

Domácí příprava, psaní domácích úkolů je součástí každodenní přípravy žáka na vyučování. Navazuje na vzdělávání ve škole a je zaměřená na procvičení probraného učiva.

- Cílem domácí přípravy je:

- rozvoj smyslu pro plnění povinností
- procvičování probraného učiva
- ověření si své úrovně pochopení učiva
- rozvoj schopnosti samostatně pracovat
- doplnit si zameškané učivo

Vyučující daného předmětu si po dohodě se zákonným zástupcem sjedná časové rozmezí a přesné datum schůzek k průběžnému vyhodnocování dílčího pokroku či pokračujícího neúspěchu.

Školní program proti šikaně

Úvod

Program proti šikaně vznikl na základě aktuální potřeby, kdy se na naší škole začaly množit manifestní případy šikany mezi spolužáky. Program vychází z aktuálních dokumentů MŠMT

Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních č.j.: MŠMT-21149/2016.

Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, čj. 21291/2010-28 ve znění pozdějších úprav.

Cílem programu je vytvořit ve škole bezpečné respektující a spolupracující prostředí. Šikana je jev, který doprovází společnou výchovně vzdělávací činnost. Může se vyskytnout i na naší škole. Chceme být připraveni a snažíme se vytvářet prostředí důvěry, které výskyt šikany minimalizuje. Užíváme takové metody, přístupy a techniky, které vedou k včasnému objevení všech podob rozvíjející se šikany. Tento školní program proti šikaně je otevřený a lze jej doplnit o zkušenosti žáků, rodičů a pracovníků školy. Důležitým předpokladem pro fungování programu je celoškolský přístup (jednotnost a důslednost).

Naše cíle jsou:

1. snažit se vytvořit prostředí omezující vznik šikany (prevence)
2. být ve střehu a odhalit počínající šikanu dříve, než se plně rozvine
3. vhodnými prostředky zamezit jejímu dalšímu trvání - každý případ vyžaduje specifické řešení!

Prevence šikany

- Podporovat rozvíjení pozitivních vztahů mezi žáky.
- Vést žáky k sebedůvěře, přiměřenému sebevědomí a odpovědnosti za své jednání.
- Jednat s dětmi jako s partnery, bez výjimky respektovat jejich práva, zároveň vést k plnění povinností.
- Co nejvíce omezit nudu při výuce- šikana, často vzniká jako zdroj zábavy pro agresory.
- Udržovat ovzduší důvěry mezi žáky a pedagogy.
- V kritických situacích dát jasně najevo, že toto chování je špatné a nelze je tolerovat.
- Nebýt lhostejný k projevům agresivity, a to i v případě, že nejsem pověřen dozorem.
- Informovat žáky, ale i rodiče, na koho se obrátit při problémech – třídní učitel, školní schránka důvěry, výchovný poradce, vedení školy, metodik prevence, psycholog, linka důvěry.....
- Snažit se mít přehled o vzájemných vztazích ve třídě i mimo ní. Třídní učitel by

měl znát záliby svých žáků, zajímat se o to, jak tráví volný čas, a umět si umět si s nimi o tom popovídat, mají-li zájem.

Prevence ve vyučovacích hodinách

Učitelé sledují vztahy ve třídě, podílí se na rozvoji pozitivních vztahů mezi žáky a na zlepšení třídního klimatu. Důležitá je pravidelná a důsledná kontrola ze strany všech vyučujících. Žáci jsou poučeni o tom, co je a co není šikana, na koho se mají obrátit, mají-li na šikanu podezření. Téma prevence šikanování je zapracováno do jednotlivých předmětů. Učitelé se soustřeďují na rozvíjení pozitivních vztahů mezi žáky, pracují s pravidly třídy a dynamikou třídního kolektivu, spoluvytvářejí bezpečné prostředí školy (vyzvedávají i dílčí úspěchy slabších žáků, kteří se mohou stát terčem šikany, vyzvedávají příklady slušného chování a vzájemné pomoci, motivují ostatní, aby se takové chování stalo normou apod.).

Prevence mimo vyučování

Škola provádí prevenci při všech činnostech organizovaných školou. Žáci i rodiče mají možnost využívat schránku důvěry, konzultace u výchovné poradkyně, e-mailových adres pracovníků školy.

Ochranný režim

Ochranný režim je zajištěn a garantován školním řádem. Školní řád stanoví pravidla chování ve škole, zakazuje násilí žáků vůči spolužákům a stanoví způsob potrestání. Žáci jsou v dané oblasti poučeni třídními učiteli. Pedagogičtí pracovníci provádějí účinný dozor.

Spolupráce s rodiči

Rodiče jsou seznámeni se základními dokumenty formou webových stránek. Jakékoliv podezření na šikanu svého dítěte hlásí buď třídnímu učiteli, vedení školy, výchovné poradkyni či učiteli kterému důvěřuje. Kontakty jsou uvedeny na webových stránkách školy. Spolupráce se odvíjí i se zástupci rodičů ve Školské radě. Rodičům jsou umožněny schůzky a možnost kontaktovat kohokoli z pedagogických pracovníků ve škole po předchozí domluvě.

Spolupráce s institucemi

Škola spolupracuje i s jinými organizacemi, zvláště PPP, SVP a Policií ČR či OSPOD (orgán sociálně – právní ochrany dětí a mládeže) apod.

Do prevence proti šikaně jsou zapojeni všichni pracovníci školy. Informace si mezi sebou předávají na pedagogických radách i formou individuálního pohovoru. Dobrá komunikace jednotlivých pracovníků školy a vedení umožňuje pružně reagovat v krizových situacích.

Předávání informací

1. pravidelně - na poradách
2. průběžně – kdokoli z pracovníků zaznamená jakékoli příznaky nezdravých vztahů a nevhodného chování mezi žáky, ihned to sdělí třídnímu učiteli, výchovné poradkyni, nebo vedení školy
3. informace na webových stránkách– pro zaměstnance, žáky, rodiče

Škola má vytvořen Krizový plán pro řešení šikany. Tento plán je pro všechny závazný. Šetření šikany vždy provádí výchovný poradce ve spolupráci s užším týmem, který tvoří metodik prevence, výchovná poradkyně, třídní učitel, ředitel školy.

KRIZOVÝ SCÉNÁŘ PRO POČÁTEČNÍ STADIA ŠIKANY

Zdroje informací

- sdělení rodičů
- vlastní pozorování
- poznatky od vyučujících nebo žáků

Všichni pedagogičtí pracovníci musí postupovat koordinovaně a chránit zdroj informací.

1.krok – odhad závažnosti

Velmi důležité je určit, zda:

- daný problém vyřešíme v rámci školy,
- požádáme o pomoc odborníka zvenčí (PPP, SVP).

V případech pokročilého stadia už tato problematika patří odborníkům.

Pro odhad závažnosti máme 4 kritéria:

- způsob chování a vypovídání obětí a svědků,
- závažnost a četnost agresivních projevů,
- čas – jak dlouho šikanování trvá,
- počet agresorů a obětí.

Stadia šikanování:

V prvním a druhém stadiu může šikanu řešit škola, v pokročilejších stadiích je nutné obrátit se na odborníky.

1. stadium – mírné, převážně psychické formy násilí, žák není oblíbený, nebaví se s ním, pomlouvají ho, vymýšlí na jeho účet drobné legrácky. Tato zárodečná forma se vyskytuje téměř ve všech sociálních skupinách. Pokud se této počáteční podobě opakovaného „legračního“ ubližování slabšímu nebudeme věnovat, může se z ní

stát i pokročilá šikana. K tomu může přispět, ať už vědomě, či nevědomě, sám pedagog (častěji vytýká nějakému žákovi jeho slabiny nebo neschopnost, snižuje jeho autoritu).

2. Stadium – počátky fyzické agrese. Spolužáci si na neoblíbeném dítěti začnou odreagovávat nepříjemné pocity, např. z očekávané písemné práce nebo prostě jen z toho, že je docházka do školy obtěžuje.
3. Stadium – vytváří se skupina spolupracujících agresorů, už se nešikaneje nahodile, ale systematicky. Objevuje se falešná solidarita – normou třídy je „nebonzovat“. Projevuje se pokřivená morálka – všichni o šikaně vědí, ale nikdo nic neudělá.
4. Stadium – normy agresorů jsou přijaty většinou třídy. I mírní a ukáznění žáci se mohou začít chovat krutě – aktivně se účastní týrání spolužáka.
5. Stadium – násilí jako normu přijímají všichni žáci ve třídě. Dokonce i oběť přijme normy skupiny za své a nepřipadá jí to nenormální. Oběť agresora brání. Tato šikana se v současné době může objevit i ve třídách základních škol.

2. krok – rozhovor s informátory a obětí (provádí výchovný poradce, metodik prevence)

- Jakoukoliv informaci nezpochybňovat, ale prověřit a vše si zaznamenat. Nereagovat obranně, nebagatelizovat. Chránit zdroj a obsah informací.
- Důležité je, aby nás oběť vnímala jako oporu a cítila od nás možnou pomoc. My musíme trpělivě naslouchat a vcítit se do situace oběti.
- Rozhovor musí být proveden tak, aby o něm ostatní spolužáci nevěděli (možná pomsta agresorů). S obětí je nutné hovořit jiný den než s agresory.
- Důležité je domluvit se s rodiči na spolupráci, na způsobu ochrany dítěte, ubezpečit je, že pomůžeme a naznačit příští kroky.

3. krok - nalezení vhodných svědků

- žáci, kteří s obětí sympatizují, kamarádí s ní nebo ji alespoň neodmítají. Nevybíráme si podle svých sympatií.
- rozhovor se svědky vést jednotlivě mezi čtyřma očima, aby o nich nevěděli ostatní žáci (souvisí s ochranou oběti)

4. krok – individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky

- rozhovory zorganizovat tak, aby o nich druzí nevěděli.
- závažnou chybou vedoucí k ohrožení vyšetřování je společné vyšetřování svědků a agresorů. Za zásadní chybu je považována konfrontace oběti a agresora. Někdy to dokonce vede k tragikomickým závěrům, kdy oběť je označena za agresora a za příčinu nesvárů ve skupině

5.krok - ochrana oběti

- zvýšená pozornost ve školním klimatu třídním učitelem, zvýšený dozor, zorganizovat bezpečné příchody a odchody dítěte ze školy,
- po dobu šetření je možné se souhlasem vedení školy nechat oběť doma
- lze doporučit rodičům odborníka z PPP nebo SVP, či jiné instituce zabývající se touto problematikou

6. krok – rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi

- poslední krok ve vyšetřování.
- dokud nemáme shromážděné důkazy, nemá smysl s agresorem mluvit. Vše zapře a podezření vyvrátí nebo zpochybní. Hlavně však dostane echo, že někdo žaloval.
- Rozhovor má v první řadě agresora okamžitě zastavit a ochránit oběť, ale i jeho před následky jeho činů. Většinou se dá použít princip „přitlačení ke zdi“. Např. ho upozorníme, že při jakémkoli náznaku šikanování bude jeho potrestání přísnější, případně to bude ohlášeno policii apod. Zároveň zdůrazníme, že k jeho snaze napravit situaci, bude přihlédnuto při řešení jeho chování.

7. krok – jednání výchovné komise

- vedení školy, metodik prevence, výchovný poradce, třídní učitel, rodiče žáka, případně odborník z PPP, SVP

Orientační posloupnost vedení jednání:

Zákonní zástupci jednotlivých žáků (agresorů) by měli být zváni na jednání ve škole písemnou formou a mezi jednotlivými jednáními se zákonnými zástupci by měla být časová prodleva.

Seznámení rodičů s problémem, který jsme zjistili – projevy chování u jednotlivého konkrétního dítěte (agresora) – vedení školy, popř. řešitel problému (ŠMP, VP, TU)

Postupné vyjádření všech pedagogů – jaký postoj zaujímá škola k těmto nevhodným a nežádoucím projevům chování – vedení školy

Vyjádření žáka

Vyjádření zákonných zástupců – možná navrhovaná řešení ze strany rodičů, možnosti řešení pro nápravu chování u svého dítěte (agresora), aby se situace zlepšila, možnost spolupráce se školou

Rozhodování komise za zavřenými dveřmi

Seznámení rodičů a žáka se závěrem komise – konkrétní možná řešení – seznamuje vedení školy, domluva na časovém horizontu z hlediska nápravy chování agresora, zpětná

kontrola, zda se situace uklidnila – třídní učitel, upozornit rodiče na další výchovná opatření, pokud tato přijatá opatření nepomohou – vedení školy

Provedení zápisu z jednání, který obsahuje závěr, podpisy všech zúčastněných osob a souhlas rodičů, že byli s celou záležitostí seznámeni a s navrhovanými řešeními souhlasí.

8. krok – rozhovor se zákonnými zástupci oběti

- u počáteční šikany, která se dá vyšetřit během jednoho nebo dvou dnů, obvykle proběhne až po jejím vyšetření. Úkolem je rodiče informovat o zjištěních a závěrech školy a domluvit se na dalších opatřeních
- sejít se v jiný den, než jsou výchovné komise
- sdělit zákonným zástupcům, jak jsme v dané věci postupovali (kroky řešení, závěry, domluva na dalších opatřeních, možnosti další spolupráce)
- časový horizont pro sledování situace (po týdnu, 14 dnech)

9. krok – práce s celou třídou

- uzavření celé záležitosti vedením školy přede všemi žáky ve třídě. Výsledky šetření šikany, včetně potrestání agresorů je nutné oznámit před celou třídou. Děti musí vědět, že ve škole šikana nebude trpěna. Jestliže děti (přihlízející většina) neuvidí, že my jsme zásadně proti takovému jednání, začnou ho považovat za normální.
- ozdravení třídy – dlouhodobý proces
- nastavení nových funkčních pravidel, třídu neustále sledovat
- TU + ŠMP informovat všechny členy pedagogického sboru (obecné informace – shrnutí případu, seznámit je s nastavenými pravidly).
- Jednotnost a důslednost pedagogického sboru
- Při nezastavení problematiky šikanování kontaktovat ŠMP, VP (přivolání pomoci – instituce zabývající se touto problematikou)

Evaluace

Vyhodnocování programu probíhá průběžně na čtvrtletních poradách, celkové hodnocení se provádí ročně na konci školního roku.

Zdravý životní styl

Probíraná témata jsou zařazena do vyučování jednotlivých předmětů a ŠVP.

Individuální prezentace a konzultace

Přílohy

Příloha 1 - Rozdíly mezi šikanováním a škádlením (Kolář, 2011)

ŠKÁDLENÍ	ŠIKANOVÁNÍ
<p>Definice: Škádlení patří k rovnocenným, kamarádkým nebo partnerským vztahům. Chápáno je jako projev přátelství. Za škádlení se považuje žertování (popichování, zlobení) za účelem dobré nálady a není v něm vítěz ani poražený.</p>	<p>Definice: Šikanování patří do násilných a závislostních vztahů. Za šikanování se považuje, když jeden nebo více žáků úmyslně a opakovaně ubližuje druhým. Znamená to, že dítěti někdo, komu se nemůže ubránit, dělá, co je mu nepříjemné, co ho ponižuje nebo to prostě bolí.</p>
<p>1. Záměr: Vzájemná legrace, radost a dobrá nálada.</p>	<p>Záměr: Ublížit, zranit a ponižovat.</p>
<p>2. Motiv: Náklonnost, sblížení, seznamování, zájem o druhé.</p> <p>Rozpouštění napětí ve třídě a navozování uvolněné a pohodové atmosféry.</p> <p>Zodolňování, zmužnění.</p>	<p>Motiv: Základní tandem - moc a krutost.</p> <p>Další motivy překonávání samoty, zabíjení nudy, zvědavost ala Mengele, žárlivost, předcházení vlastnímu týrání, vykonání něčeho velkého...</p>
<p>3. Postoj: Respekt k druhému a sebeúcta.</p>	<p>Postoj: Devalvace, znevážení druhého</p>
<p>4. Citlivost: Vcítění se do druhých.</p>	<p>Citlivost: Tvrdost a nelítostnost.</p>
<p>5. Zranitelnost: Dítě není zvýšeně zranitelné a přecitlivělé.</p>	<p>Zranitelnost: Bezbrannost, oběť se neumí, nemůže či nechce bránit.</p>
<p>6. Hranice: Obě strany mají možnost obhájit své osobní teritorium. Vzájemné vnímání a respektování verbálních i neverbálních limitů. Při divočejším škádlení žádný nepoužije své plné síly nebo silnější mírní své akce.</p>	<p>Hranice: Prolamování hranic, „znásilňování“ druhého. Silnější strana nebere ohled na slabšího. Oběť dává najevo, že je jí to nepříjemné, útočníci pokračují dál.</p> <p>Někdy sadomasochistická interakce.</p>
<p>7. Právo a svoboda: Rovnoprávnost účastníků. Dítě se může bránit a škádlení opřevovat, případně ho může zastavit a vystoupit z něho.</p>	<p>Právo a svoboda: Bezpráví. Pokud se dítě brání nebo dokonce „legraci“ oplátí je tvrdě ztrestáno!</p>
<p>8. Důstojnost: Zachování důstojnosti. Dítě nemá pocit ponížení. Necítí se trapně a uboze.</p>	<p>Důstojnost: Ponižení lidské důstojnosti. Dítě je zesměšňováno a ponižováno.</p>

9. Emoční stav: Radost, vzrušení ze hry, lehké naštvaní. I nepříjemné! Ale ne bezmoc.	Emoční stav: Bezmoc! Strach, stud, bolest. Nepříjemné a bolestivé prožívání útoku.
10. Dopad: Podpora sebehodnoty, pozitivní nálada.	Dopad: Pochybnosti o sobě, nedostatek důvěry, úzkost, deprese. Dítě má strach ze školy.

KOLÁŘ, Michal. Nová cesta k léčbě šikany. Praha: Portál, 2011. 336 s. ISBN 978 80 7367 871 5.

Příloha 2 - Základní formy šikany

Šikana podle typu agrese – prostředku týrání	fyzická, psychická a smíšená šikana, kyberšikana – jako specifická forma psychické šikany
Šikana podle věku a typu školy	šikana mezi předškoláky, žáky prvního stupně a druhého stupně, uční, gymnazisty..., šikana mezi vysokoškoláky
Šikana z genderového hlediska	chlapecká a dívčí šikana, homofobní šikana, šikana chlapců vůči děvčatům, šikana dívek vůči chlapcům
Šikana odehrávající se ve školách s různým způsobem řízení	na jedné straně škola s demokratickým vedením a na druhé straně škola, případně výchovný ústav, kde je tvrdý hierarchicko-autoritativní systém
Šikana podle speciálních vzdělávacích potřeb aktérů	šikana neslyšících, nevidomých, tělesně postižených, mentálně retardovaných žáků apod.

KOLÁŘ, Michal. Nová cesta k léčbě šikany. Praha: Portál, 2011. 336 s. ISBN 978 80 7367 871 5.

Příloha 3 - Zkrácený popis stádií šikanování (Kolář, 2011)

Školní šikanování je nemoc skupinové demokracie a má svůj zákonitý vnitřní vývoj. *První stadium se v podstatě odehrává v jakékoliv skupině. Všude je někdo neoblíbený nebo nevlivný, na jehož úkor je prima si dělat „legrácky“. Pak to ale jde dál, skupina si najde jakéhosi otloukánka. Třetí stadium je už klíčové, kdy se vydělí jádro útočníků a systematicky začne šikanovat nejvhodnější oběti. Do této chvíle lze věci jasně řešit. Následně ale dojde k bodu zlomu, kdy se šikanování stane nepsaným zákonem i pro opravdu slušné děti a celé skupina se stává krutou. V pátém stadiu – totalitě – se stane šikanování skupinovým programem.*

První stadium: Zrod ostrakismu

Jde o mírné, převážně psychické formy násilí, kdy se okrajový člen skupiny necítí dobře. Je neoblíben a není uznáván. Ostatní ho více či méně odmítají, nebaví se s ním, pomlouvají ho, spřádají proti němu intriky, dělají na jeho účet „drobné“ legrácky apod. Tato situace je již zárodečnou podobou šikanování a obsahuje riziko dalšího negativního vývoje.

Druhé stadium: Fyzická agrese a přitvrzování manipulace

V zátěžových situacích, kdy ve skupině stoupá napětí, začnou ostrakizovaní žáci sloužit jako hromosvod. Spolužáci si na nich odreagovávají nepříjemné pocity například z očekávané těžké písemné práce, z konfliktu s učitelem nebo prostě jen z toho, že chození do školy je obtěžuje. Manipulace se přitvrzuje a objevuje se zprvu ponejvíce subtilní fyzická agrese.

Třetí stadium (klíčový moment): Vytvoření jádra

Vytváří se skupina agresorů, úderné jádro. Tito šířitelé „viru“ začnou spolupracovat a systematicky, nikoliv již pouze náhodně, šikanovat nejvhodnější oběti. V počátku se stávají jejich oběťmi ti, kteří jsou už osvědčeným objektem ostrakizování. Jde o žáky, kteří jsou v hierarchii nejnižší, tedy ti „slabí“.

Čtvrté stádium: Většina přijímá normy

Normy agresorů jsou přijaty většinou a stanou se nepsaným zákonem. V této době získává neformální tlak ke konformitě novou dynamiku a málokdo se mu dokáže postavit. U členů „virem“ přemožené skupiny dochází k vytvoření jakési alternativní identity, která je zcela poplatná vůdcům. I mírní a ukáznění žáci se začnou chovat krutě – aktivně se účastní týrání spolužáka a prožívají při tom uspokojení.

Páté stádium: Totalita neboli dokonalá šikana

Násilí jako normu přijímají všichni členové třídy. Šikanování se stává skupinovým programem. Obrazně řečeno nastává éra „vykořisťování“. Žáci jsou rozděleni na dvě sorty lidí, které jsem pro přehlednost označil jako „otrokáře“ a „otroky“. Jedni mají všechna práva, ti druzí nemají práva žádná.

KOLÁŘ, Michal. Nová cesta k léčbě šikany. Praha: Portál, 2011. 336 s. ISBN 978 80 7367 871 5.

Příloha 3 - Dokumenty dostupné na WWW

Školní řád

<https://www.spsks.cz/studium/dokumenty/>

Dílenský řád

<https://www.spsks.cz/studium/dokumenty/>

Metodika pro nastavování podpůrných opatření ve školách ve spolupráci se školskými poradenskými zařízeními

<http://www.nuv.cz/vystupy>

Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016) dále jen Metodický pokyn 2016

<http://www.msmt.cz/file/38988/>

Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních (dokument MŠMT č.j.: 21291/2010- 28)

Návykové látky

Rizikové chování v dopravě

Poruchy příjmu potravy

Alkohol

Syndrom CAN

Školní šikanování

Kyberšikana

Homofobie

Extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus Vandalismus

Záškoláctví

Krádeže

Tabák

Krizové situace spojené s násilím

Netolismus

Sebepoškozování

Nová náboženská hnutí

Rizikové sexuální chování

Příslušnost k subkulturám

Domácí násilí

<http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>

Zdraví životní styl - Pf UK Praha

https://uprps.pdf.cuni.cz/UPRPS-440-version1-20_zvirotsky.pdf

prezentace

https://www.zshk.cz/files/zdr_ziv_styl.pdf